

Cinevoice

Ταινίες Κριτική Συνεντεύξεις Προβολές Πρόσωπα Ειδήσεις

Φτάνει με την κολακεία της νεότητας

Ο Σωτήρης Δημητρίου έγραψε το βιβλίο «Τα οπωροφόρα της Αθήνας» και ο Νίκος Παναγιωτόπουλος το έκανε ταινία. Λίγες ημέρες πριν την πρεμιέρα της, η Α.Υ. κατέγραψε μια κουβέντα τους.

του ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΙΤΗ - Φωτό: ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΒΟΡΩΝΟΥ

Ο Σωτήρης Δημητρίου και ο Νίκος Παναγιωτόπουλος στον Εθνικό Κήπο, Τετάρτη 15/9

Ο Λευτέρης Βογιατζής (συγγραφέας) και ο Νίκος Κουτρίης (Καρπουζοκέφαλος) σε σκηνή της ταινίας

Εμείς οι δύο

Νίκος Παναγιωτόπουλος: Ούτε εγώ ούτε ο Σωτήρης πραγματευόμαστε ένα θέμα – απλά το ανακοινώνουμε. Έλεγε κάποιος για τον Τζόις «δεν έγραψε ποτέ για κάτι, αλλά ήθελε αυτό που έγραφε να είναι κάτι». Νομίζω πως είμαστε και οι δύο αυτής της σχολής. Επιπλέον μας ενώνει μια α-φιλοδοξία.

Σωτήρης Δημητρίου: Είναι μια φιλοδοξία που ελπίζουμε να μας οδηγήσει στην αμειψιμία – το πιο φιλόδοξο ανθρώπινο σχέδιο. Έχουμε βέβαια ο καθένας τις εμμονές του, τις οποίες και συνεχώς διαπραγματευόμαστε με την τέχνη μας.

Βιβλίο και ταινία

Σ.Δ.: Η ταινία λειτουργεί αυτόνομα, είναι μια νέα δημιουργία, γι' αυτό και δεν τίθεται θέμα συγκρίσεων. Θα τη χαρακτήριζα ποιητικό δοκίμιο για τη ζωή και την τέχνη. Είναι μια ταινία που τη βλέπεις μ' ένα εσωτερικό χαμόγελο.

Ν.Π.: Ο Σωτήρης μου δήλωσε: «επειδή δεν μ' ενδιαφέρει να δω το βιβλίο μου στον κινηματογράφο, θα ήθελα να με εκπλήξει ευχάριστα, ακόμα κι αν πρόκειται για προδοσία», θέση που μου έλυσε τα χέρια. Γιατί θέλησα να το μεταφέρω στον κινηματογράφο; Η καταγωγή της επιθυμίας είναι άγνωστη, γιατί όπως λέει το βιβλίο «αγάπη είναι αυτό που συμβαίνει χωρίς λόγο». Ξέρω πάντως πως μου άρεσε επίσης γιατί παρουσιάζει τον κόσμο μέσα από μια αμφισβησία και όχι μέσα από βεβαιότητες.

Βεβαιότητες και αμφιβολίες

Σ.Δ.: Κάποτε υπήρχαν βεβαιότητες – η ζωή ήταν γέννηση, γάμος, τεκνοποίηση, θάνατος, με τη θρησκεία επιστέγασμα. Σήμερα, στην εποχή του ατομισμού, δεν υπάρχει απολύτως καμία.

Ν.Π.: Οι πολιτισμοί γεννιούνται με βεβαιότητες και πεθαίνουν με αμφιβολίες. Η αμφιβολία μπορεί να είναι η υπέρτατη φιλοσοφική στάση, όμως οδηγεί στην καταστροφή. Η εμφάνιση για παράδειγμα ενός νέου με βεβαιότητες μπορεί να σε διαλύσει.

Νέοι και γέροι

Ν.Π.: Δεν υπάρχει χειρότερο πράγμα από την κολακεία της νεότητας – είναι σαν να υποτιμούν τους νέους. Όλα αυτά ξεκινάνε από κάτι μουσούργιες καρεκλοκένταυρους που ελπίζουν με αυτό τον τρόπο να κερδίσουν για πάρτη τους. Κάποτε ένας διευθυντής της ΕΡΤ με ρώτησε αν συμφωνώ στο να βοηθήσει τους νέους. Όχι, του απάντησα. Να βοηθήσεις μόνο ό,τι είναι καλό. Στον Μάν του '68 ένα σύνθημα που φωνάζαμε ήταν το «κάτω ο διαχωρισμός».

Σ.Δ.: Δεν υπάρχει χειρότερο από τα δίπολα. Νέος-γέρος. Άρρωστος-υγιής. Όμορφος-άσχημος. Άνδρας-γυναίκα. Ετερόφιλος-ομοφυλόφιλος. Το σημερινό πρότυπο είναι ένα: Άνδρας, Νέος και Ευρωστός – όλοι οι υπόλοιποι είναι εξοβελιστάιοι. Ο καλλιτέχνης πρέπει να άρει τους διαχωρισμούς.

Συγγραφέας και Καρπουζοκέφαλος

Ν.Π.: Οι δύο ήρωες του βιβλίου – ο συγγραφέας που στοχάζεται για την τέχνη του και ο ήρωας του διγυμνασίου του, ο καζούλης Καρπουζοκέφαλος που ψάχνει τα οπαρο-

φόρα της Αθήνας – είναι οι δύο εκφάνσεις του ίδιου προσώπου. Αυτός ο διαχωρισμός μεταξύ της οξύνοιας και της αμβλύνοιας είναι για μένα το θέμα του βιβλίου. Η τελευταία δίνει περισσότερο χώρο να εισχωρήσει το άρπιο και το σκοτεινό, ενώ η πρώτη είναι πιο επιθετική. Ο συγγραφέας ζηλεύει το αθώο βλέμμα του ήρωά του στα πράγματα – θα γίνει το μέσο κατάδυσής του στην παιδική του ηλικία, κάτι που μας αγγίζει όλους μας. Γιατί ποιος δεν έκλεψε σόκα, δεν ανέβηκε σε μουριές, δεν τρύγησε το καλοκαίρι κόβοντας φρούτα ή δεν είπε τις χοντράδες που αναφέρονται στο βιβλίο και στην ταινία: «μαύρα μούρα, άσπρα μούρα είσαι μια παλιοχαμούρα» ή το «έρμα μου νιάτα και πού τσαλακωθήκατε»; Πάντως το να είσαι εξυπνος συνεχώς είναι απάνθρωπο, ενώ η χαζομάρα λειτουργεί απελευθερωτικά.

Σ.Δ.: Η ευφυΐα νομιμοποιεί την ύπαρξη των ψυχιάτρων.

Αν η συμπεριφορά του Καρπουζοκέφαλου ήταν νόμιμη – δηλαδή αν δεν μας έδειχναν με το δάχτυλο όταν προχωράμε στο δρόμο παραμιλώντας ή κάνοντας ασκήσεις γυμναστικής κ.λπ. – σιγά-σιγά θα εξέλιπαν οι ψυχίατροι και θα επερχόταν επιτέλους η απελευθέρωση της κοινωνίας.

Τρέλα και Λογική

Ν.Π.: Η μεγαλύτερη έκπληξη αυτής της πόλης είναι ότι κυκλοφορούν ακόμη τρελοί – στον Κουρή διδαξα το ρόλο βάσει ενός υπαρκτού τρελού. Υγιής βέβαια τρέλα είναι να αίρεσαι πάνω από τον καθωσπρεπισμό, το φόβο και το προσώπιο. Την κακή πλευρά της κουβαλούν όλοι οι καλοσυνετημένοι που βγαίνουν στις τηλεοράσεις ή όλες αυτές που γελούν πρωί-πρωί στις εκπομπές. Μα τι βρίσκουν και γελάνε 10 η ώρα το πρωί;

Σ.Δ.: Τώρα που είπες για δημοσιογράφους, πρέπει να επισημάνω πως οι διάφοροι μεγαλοδημοσιογράφοι-μεγαλοάνθρωποι καλό είναι πριν βάλουν για ψύλλου πίδαγμα σε τίτλο μια ψυχική ασθένεια (π.χ. «Σχιζοφρένεια στη Βουλιά»), να σκεφτούν πως είναι ευαίσθητοι οι άνθρωποι με ψυχικά προβλήματα και επιπλέον πως είναι ανανώστες των εφημερίδων τους ή θεατές των εκπομπών τους.

Όμορφη και άσχημη Αθήνα

Ν.Π.: Καταρχήν σε μια πόλη πρέπει να ψάχνεις για να βρεις αυτό που θέλεις. Αν θέλεις μια υπέροχη πόλη, θα τη βρεις. Την Αθήνα τη λατρεύω. Είναι μια πόλη για να ζω. Με πολλές και διαφορετικές πλευρές – στις ταινίες μου χρησιμοποίησα κάθε φορά και άλλη. Εξάλλου την ομορφιά τη συναντάς στο χρήσιμο και η Αθήνα έτσι είναι φτιαγμένη.

Σ.Δ.: Νους ορά και νους ακούει. Προσωπικά τα μέρη που έχουν χτιστεί με καλλιτεχνική πρόθεση, που μου θυμίζουν ογκνητικό θεάτρο, δεν μου αρέσουν τόσο όσο αυτά που προέκυψαν από ανάγκη ζωής και έχουν το μεράκι. Προτιμώ ένα δρόμο με μηχανουργεία. Αυτό δεν σημαίνει πως δεν χαίρομαι να περπατάω στη Διονυσίου Αρεοπαγίτου.

Info: «Τα οπαροφόρα της Αθήνας», με τους Λ. Βογιατζή, Ν. Κουρή, Α. Καλοϊκίη. Πρεμιέρα της ταινίας: 25/9, 20.00, στο φρεσιβάλ «Νύχτες Πρεμιέρας Conn-x». Η ταινία θα κυκλοφορήσει στις 7/10. Το βιβλίο κυκλοφορεί από τις εκδ. ΠΑΤΑΚΗ. Η Α.Β. είναι χορηγός επικοινωνίας.